

PERSBERICHT

VERSCHIJNT
EIND
NOVEMBER

Utrechtse buitenplaatsen

Lusthoven van adel, geestelijkheid
en burgers

door Lenneke Berkhout & René W.Chr. Dessing

KOETSHUIS BEVERWEERT, WERKHOVEN ©HOLLANDFOTO.NET

Kasteel de Haar, Slot Zeist, Kasteel Amerongen, Oud- en Nieuw-Amelisweerd: stuk voor stuk bekende kastelen en buitenplaatsen in de provincie Utrecht. Niet alleen de gebouwen zijn architectonische parels, ook hun omringende parken en tuinen behoren tot ons nationaal groen-historisch erfgoed. Maar welke geschiedenis en mooie verhalen gaan er schuil achter al deze Utrechtse kastelen en buitenplaatsen? Wie bouwden ze en wie woonden er? En hoe zijn al die fraaie parken en tuinen rondom deze buitens ontstaan? En wat is nou eigenlijk het verschil tussen een kasteel en een buitenplaats?

Dit boek, dat vooral een verleidende gids wil zijn, beschrijft vijftig van deze Utrechtse lusthoven. Hun bouw, het ontstaan van de tuinen, de bewoners en wetenswaardigheden uit de vaak eeuwenoude geschiedenis passeren de revue. Elke buitenplaats heeft zijn eigen, unieke verhaal. Maar deze buitens vertellen ook een verbindend verhaal: over rijkdom, macht, grondbezit, vooraanstaande families, architectuur- en tuingeschiedenis, maar ook over ziektes, brand en oorlogsgeweld.

Voorts bevat dit boek informatie over wat er op en in de buurt van de buitenplaatsen te beleven is: sommige zijn als museum toegankelijk, bij andere kun je wandelen en weer andere organiseren activiteiten – van natuur- en tuinexcursies tot concerten en cursussen. En op een flink aantal zijn evenementen mogelijk. Daarmee is dit boek niet alleen een aantrekkelijke introductie op dit bijzondere erfgoed, maar ook een gids om mee te nemen als je een buitenplaats bezoekt.

Lenneke Berkhout & René W.Chr. Dessing

Utrechtse buitenplaatsen, Lusthoven van adel, geestelijkheid en burgers

€ 22,50 - 240 blz. - ISBN 978 90 82589 351

Een uitgave van Kantoor Verschoor Boekmakers (www.kantoorverschoor.nl)

Voor meer informatie en een recensie-exemplaar: kantoor.verschoor@euronet.nl, 06 5050 5640

OUDAEN, BREUKELLEN ©HOLLANDFOTO.NET

De auteurs

Lenneke Berkhout (1959) is **historicus**. Zij heeft een voorliefde voor historische buitenplaatsen en groen erfgoed. In 2020 is zij gepromoveerd op onderzoek naar de **hoveniers van het Huis van Oranje** in de zeventiende en achttiende eeuw.

René W.Chr. Dessing (1956) is **kunsthistoricus**. Hij zet zich actief in voor het behoud van historische buitenplaatsen, waarvoor hij onder andere het initiatief nam tot het **Nationale Jaar voor de Historische Buitenplaatsen 2012**. Ook richtte hij de stichting Kastelen, historische Buitenplaatsen & Landgoederen op (www.skbl.nl). Nu leidt hij de renovatie van **Huis Landfort** te Megchelen (Gld.). Hij schreef eerder soortgelijke uitgaves over de Amsterdamse, Haagse en Leidse buitenplaatsen.

Utrechtse buitenplaatsen

Lusthoven van adel,
geestelijkheid en burgers

**Lenneke Berkhout &
René W.Chr. Dessing**

KANTOOR
VERSCHOOR
boekmakers

Inhoud

Inleiding 6

De Utrechtse bisschop 8
Ridderhofsteden 12
De Stichtse Lustwarande 13
De Vecht 15
Holland en Utrecht: een vergelijking 15
Veel rijk erfgoed 21

Langbroekerwetering 22

Beverweert, Werkhoven 23 • Sterkenburg, Driebergen 26 • Hardenbroek, Driebergen 30
• Hindersteyn, Langbroek 33 • Sandenburg, Langbroek 36 • Kasteel Duurstede, Wijk bij Duurstede 39

Stichtse Lustwarande 43

Oostbroek, De Bilt 44 • Beerschoten, De Bilt 48 • Houdringe, De Bilt 52 • Vollenhoven, De Bilt 56 • Slot Zeist, Zeist 59
• Molenbosch, Zeist 65 • De Breul, Zeist 69
• Heidestein, Driebergen 72 • Sparrendaal, Driebergen 75 • Hydepark, Doorn 80 • Huis Doorn, Doorn 84 • De Ruitenbergh, Doorn 88
• Landgoed Maarsbergen, Maarsbergen 91
• Broekhuizen, Leersum 96 • Zuylestein, Leersum 103 • Kasteel Amerongen, Amerongen 107 • Den Treek Henschoten, Leusden 114
• Geerestein, Woudenberg 120 • Kasteel Renswoude, Renswoude 124 • Prattenburg, Rhenen 131 • Remmerstein, Rhenen 135

Laagte van Pijnenburg 139

Eyckenstein, Maartensdijk 140 • Ewijkshoeve, Den Dolder 144 • Pijnenburg, Baarn 148
• Drakensteyn, Lage Vuursche 152 • Soestdijk, Soest 156 • De Hooge Vuursche, Baarn 161
• Groeneveld, Baarn 165 • De Paltz, Soest 169

Amersfoortseweg 172

Oud-Zandbergen, Huis ter Heide 174
• Randenbroek, Amersfoort 178

Rond Utrecht 182

Oud- en Nieuw-Amelisweerd en Rhijnauwen, Bunnik 183 • Heemstede, Houten 189
• Rijnhuizen, Nieuwegein 193 • Oudegein, Nieuwegein 197 • Huis te Linschoten, Linschoten 200 • De Haar, Haarzuilens 203

Langs Vecht en Angstel 207

Slot Zuylen, Oud-Zuilen 208 • Doornburgh, Maarsse 213 • Oudaen, Breukelen 217
• Nijenrode, Breukelen 221 • Gunterstein, Breukelen 224 • Vreedenhoff, Nieuwersluis 228
• Kasteel Loenersloot, Loenersloot 231

Bronnen 235

Over de auteurs 237

Illustratieverantwoording 237

Register 238

Colofon 240

Kaderteksten

Kastelen, landgoederen en buitenplaatsen 11

Ontmanteling 14

Oude en nieuwe adel 20

De buitenplaatsen bezoeken 21

Duiventorens 29

Doolhoven en labyrinten 40

De heks van Oostbroek 46

Slangenmuur 78

Van koeling tot vleermuizen:

ijskelders 111

Utrechts Landschap 186

De kunsthandelaar Goudstikker 222